

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมเป็นสมบัติอันชอบธรรมของมนุษย์ในสังคม มนุษย์เป็นเจ้าของเพราะมนุษย์สร้างถ่ายทอดและถือปฏิบัติร่วมกัน วัฒนธรรมเริ่มที่ใจและถ่ายทอดให้รู้เห็นโดยอาศัยพฤติกรรมของมนุษย์เอง พฤติกรรมทางกาย ทางวาจา ซึ่งมนุษย์ในสังคมยอมรับปฏิบัติกัน นอกจากวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจและเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตแล้ว ยังเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้และศิลปวิทยาการต่าง ๆ มนุษย์เท่านั้นสามารถสร้างสรรค์และธำรงรักษาวัฒนธรรม ดังที่พระยาอนุมานราชธน (2516 : 988) ได้กล่าวว่า "วัฒนธรรมมีลักษณะเช่นเดียวกับ เจ้าของผู้สร้างวัฒนธรรมนั้นคือ จะมีสภาพสูงหรือต่ำ เจริญหรือเสื่อมก็แล้วแต่ผู้สร้าง ถ้าคนในสวนรวมมีสติปัญญาและจิตใจสูงหรืองามวัฒนธรรมของสวนรวมก็สูงหรืองามตาม ถ้าต่ำก็ต่ำตาม" เทโซ สวานานท์ (2526 : 104) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรม สรุปว่า มรดกทางวัฒนธรรมซึ่งบรรพบุรุษชนชาติไทยได้สร้างสมเอาไว้เป็นสมบัติเพื่อความธำรงความเป็นชาติและความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองมีอยู่มากมาย สิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ว่ามรดกทางวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นชาติ การรักษา และการสืบทอดความเป็นชาติเอาไว้ ชาติที่ไม่มีวัฒนธรรมของตนเองจะเป็นชาติไปไม่ได้กันอย่างแท้จริง หัวใจและวิญญาณของบ้านเมืองที่แท้คือ วัฒนธรรมของบ้านเมืองนั้น . . .

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2526 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ดังนี้คือ

1. วัฒนธรรมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติ
2. วัฒนธรรมช่วยพัฒนาจิตใจของประชาชน มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจพัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ
3. วัฒนธรรมสร้างสันติสุขในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชาติและระหว่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมจะเข้าไปแทรกซึมเป็นวิถีชีวิตและสะท้อนสภาพจิตใจ
 ทลอคจนความเป็นอยู่ของเจ้าของวัฒนธรรม ในการสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้น
 แก่สังคมมนุษย์ ส่วนหนึ่งจำเป็นคืออาศัยการพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของสังคมเป็น
 สำคัญ การร่วมกันทบทวนบำรุงรักษาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม
 เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตส่วนรวมจึงเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญยิ่งของมนุษย์
 ทั้งนี้วัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใด สังคมใด แม้มีได้มีการอนุรักษ์ ถ่ายทอด และ
 สืบต่อกันไว้ทุกรุ่นอายุคนแล้ว วัฒนธรรมนั้นก็ไมอาจดำรงอยู่และเจริญงอกงามได้

ชาติไทยเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองมีวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองมาแล้วในอดีตกาล
 อันยาวนานจนถึงปัจจุบัน การที่วัฒนธรรมมันคงมาถึงทุกวันนี้ก็เพราะประชาชนชาวไทย
 ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และมีโชปฏิบัติเท่านั้นยังได้ช่วยกันอนุรักษ์ ปกป้องรักษา ส่งเสริม
 เผยแพร่ และถ่ายทอดให้คนไทยไทยโดยเฉพาะเยาวชนรับปฏิบัติสืบทอดเป็นมรดกต่อ ๆ มา
 โดยตลอด

มนุษย์ที่อยู่คนละสังคมย่อมจะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพราะแต่ละกลุ่มแต่ละ
 สังคมต่างตกลงกันเอง ทั้งนี้ข้อตกลงและวัฒนธรรมในแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน ซึ่งมีการ
 เปลี่ยนแปลงได้แล้วแต่สมาชิกในสังคมนั้น ๆ ปัจจุบันสภาพของสังคมไทยกำลังอยู่ในระยะ
 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จากอิทธิพลของสื่อมวลชน การขยายตัวทางการ
 ศึกษา การรับเอาความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา โดยเฉพาะวัฒนธรรม
 ตะวันตกที่เข้ามามีบทบาทให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางค่านิยมและจิตใจในเด็กวัยรุ่น
 ซึ่งกำลังอยู่ในระยะการสร้างความเชื่อมั่น และสร้างปรัชญาชีวิต เพราะการรับเอา
 วัฒนธรรมตะวันตกนั้นมีได้ ค่อยเป็นค่อยไป โดยมีอิทธิพลต่อความคิด ทัศนคติ รวมทั้งการ
 แกร่งกายและความประพฤติของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก วัยรุ่นจะมองวัฒนธรรมไทยบาง
 อย่างเป็นเรื่องของการล้าสมัย แค่นั้นไปนิยมวัฒนธรรมตะวันตกแทน เช่น คนตรี การ
 เต้นรำ (ชนิตา วิญญูเกียรติ 2524: 2)

เมื่อวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและหากการเปลี่ยนแปลงนั้นรวดเร็ว
 เกินไปก็จะเปลี่ยนลักษณะของวัฒนธรรมนั้น ๆ ให้หมดเอกลักษณ์ของตนเอง ความสำคัญ
 ของสัญลักษณ์ของตนเองและส่วนรวมจะเปลี่ยนไปมากขึ้น จนในที่สุดจะไม่มีสิ่งใดเหลือไว้

แสดงลักษณะของวัฒนธรรมเดิมของคนเองต่อไปอีก ฉะนั้นการมีหลักในการเปลี่ยนแปลง จะช่วยให้วัฒนธรรมมีความเจริญงอกงามขึ้น สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดทั้งในทางวัตถุและจิตใจ จึงควรได้มีการถ่ายทอดปลูกฝัง วัฒนธรรมไทยให้แก่คนในประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและหวงแหนในวัฒนธรรม ของคนให้มากขึ้น

การที่จะให้คนในชาติมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมแล้วก็ต้องอาศัย การศึกษาเป็นสื่อในการพัฒนา เพื่อการดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีของชาติ เนื่องจาก การศึกษามีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย โดยถ่ายทอดแก่เยาวชน ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จึงมีแนวนโยบายในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สามารถสร้างเสริมค่านิยมวัฒนธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมให้ดียิ่งขึ้นรวม อยู่ด้วย และในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็มีจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับความ รู้และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ก็กฤทธิ ปราโมช (2525: 44) ได้กล่าวว่า "ความจริงเด็กไทยทุกวันนี้ไม่ได้สลัดละทิ้งวัฒนธรรมไทยแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ยังอยาก รู้ อยากเห็นอยากเข้าใจ อยากปฏิบัติถ้าหากว่าแนะนำให้ถูกต้อง หาโอกาสให้ได้เข้าถึง วัฒนธรรมเหล่านั้นแล้ว เด็กไทยทุกวันนี้ยังพร้อมที่จะรับวัฒนธรรมและแสดงออกได้อย่างดี ยิ่งในทุกทาง จึงไม่สมควรทอดทิ้งยังมีทางทำได้อีกมาก"

สำรวจ อ่ำพันธ์ (2528: 19-20) กล่าวถึงครูผู้มีหน้าที่ในการสั่งสอนอบรม นักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ สรุปได้ว่า ผู้มีความรับผิดชอบฝึกอบรมเยาวชนจะต้อง มีการชี้แนะเสนอแนะให้เยาวชนรู้จักใช้วิจารณญาณ เลือกรับและเลือกปฏิบัติ เพื่อให้ เยาวชนได้ดำเนินชีวิตตามแนววัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้องและสืบต่อกันเป็นมรดกสู่ เยาวชนรุ่นต่อ ๆ ไป ผู้มีหน้าที่อบรมปลูกฝังวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะโรงเรียนทุกระดับ สำคัญมากเพราะเป็นสถานศึกษาของเด็กในวัยต้นจนถึงวัยรุ่น เด็กจะรับสิ่งต่าง ๆ จาก โรงเรียนและจะฝังแน่นในตัวเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ จึงมีความสำคัญ ต่อเด็กต่อเยาวชนไม่น้อยกว่าพ่อแม่ ครูอาจารย์จึงพึงตระหนักถึงความสำคัญ หน้าที่ของ ตนด้วยความรู้ความรับผิดชอบ จึงต้องหมั่นฝึกฝน อบรมปลูกฝังนักเรียนสม่ำเสมอ

การที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอน อันจะทำให้สามารถจัดสภาพ
 การเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดหมายของ
 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย พร้อมทั้งสอดคล้อง
 กับแนวทางในการปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2529 ที่
 กำหนดไว้ข้อหนึ่งว่า ให้หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนและ
 ประชาชนผู้คุณค่างของมรดกทางวัฒนธรรมและร่วมมือในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย
 รวมทั้งช่วยกันดูแลรักษาให้มั่นคงสืบไปหนังสือเรียนจึงควรมีเนื้อหาที่มีส่วนช่วยในการปลูกฝัง
 และเสริมสร้างวัฒนธรรมที่งาม ระเบียบ วัฒนธรรม (2521: 18) กล่าววว่า " . . .
 ควรให้นักเรียน ประชาชน มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมโดยทั่วถึง เนื้อหาของวัฒนธรรมควร
 บรรจไว้ในหลักสูตรทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน"

ยอร์ช เอ็คเคิร์ท (George Eckert 1972 : 52) วางเกณฑ์ในการจัดทำ
 หนังสือแบบเรียนไว้ว่า ผู้จัดทำหนังสือแบบเรียนควรพิจารณาเนื้อหาไปพร้อมกันกับวิธีสอน
 ให้เสรีภาพแก่ผู้สอนที่จะนำเนื้อหาเหล่านั้นไปสอนตามแนวที่ตนถนัด หนังสือเรียนที่ดีควรจะ
 ปลูกฝังให้ผู้เรียนได้รับรู้แนวนโยบายอันเป็นวิถีทางปฏิบัติตามอุดมการณ์ของชาติ เพื่อก่อให้เกิด
 เกิดความรู้อย่างเข้าใจอันดีร่วมกัน หนังสือแบบเรียนควรจะให้เขาชอบรักและอุทิศตัวเอง
 แก่ครอบครัว แก่ชาติ แก่ทวีปและแก่ประชาชนทั่วไป

ครูภาษาไทย ผู้ทำหน้าที่สอนภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาบังคับตามที่หลักสูตรได้กำหนด
 ไว้ จึงควรมีบทบาทสำคัญในการสอดแทรกวัฒนธรรมในการสอนภาษาไทยเนื่องจากภาษา
 เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึก ตลอดจนวัฒนธรรมของชาติที่มีมากทุกยุคทุกสมัยให้ชนรุ่น
 หลังได้ศึกษาค้นคว้าและเจริญรอยตาม

✕ สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 49) ได้ให้ข้อคิดเห็น
 เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย สรุปได้ว่า การสอนภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา
 หลักภาษา หรือวรรณคดีก็ตาม จะต้องมีการเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณีแทรกอยู่ด้วย
 ครูภาษาไทยจึงควรที่จะสร้างบรรยากาศ จัดสภาพการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมทั้งใน
 และนอกหลักสูตร เพื่อโน้มน้าวหัวใจให้นักเรียนรักภาษาไทย รักชาติและคิดที่จะทำนุบำรุง
 รักษาภาษาไทยและวัฒนธรรมสาขาอื่น ๆ ไว้สืบไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาเนื้อหาตำนานวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เพราะนอกจากจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในหนังสือดังกล่าวแล้ว ยังเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการหยิบยกเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเหล่านั้นมาชี้แนะและเสริมสร้างให้แก่ักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับเยาวชนก็ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนของชาติจึงได้จัดให้มีการประชุมผู้เชี่ยวชาญหนังสือสำหรับเด็กและแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมแห่งเอเชียขึ้นในประเทศไทยที่โรงแรมนิวมรินทร์ เมื่อวันที่ 6-10 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 การประชุมนี้เป็นโครงการหนึ่งของกรรมการอาเซียน ซึ่งได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการวัฒนธรรมและสนเทศอาเซียน (The ASEAN Committee on Culture and Information) ผลจากการประชุมได้กำหนดขอบเขตและแนวทางของวัฒนธรรมในตำนานต่อไปนี้ว่าควรมีอยู่ในหนังสือสำหรับเด็กคือ (1) ชีวิตครอบครัว (2) อาชีพ (3) การละเล่น (4) เทศกาลพิธีการ (5) วรรณกรรมพื้นบ้าน

ทว่าเหตุที่มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้มีมาแต่ดั้งเดิมและแสดงออกถึงเอกลักษณ์อันงดงามของไทย เป็นสิ่งที่นักเรียนได้ประสบในชีวิตประจำวัน ในสังคม หากไม่พยายามปลูกฝังและชี้แนะให้เห็นคุณค่าสิ่งเหล่านี้ก็จะถูกลืมเลือนไป ก็คงจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติต่อกันของสมาชิกในครอบครัวไทยซึ่งเคยมีความสัมพันธ์ทางใจต่อกันอย่างมากเริ่มเปลี่ยนแปลงไป การประกอบอาชีพมุ่งแต่อาชีพที่มีเกียรติสามารถได้ผลตอบแทนเป็นเงินจำนวนมากเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความสุจริต ความถูกต้อง และประโยชน์ของประเทศชาติ อาชีพที่มีมาแต่ดั้งเดิมของไทยจนถึงปัจจุบันที่ให้ประโยชน์แก่ประเทศชาติที่ควรส่งเสริมยังมีอีกมาก ในเรื่องของเทศกาลและพิธีการบางอย่างถูกละเลยจนมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากเดิมมากทำให้ชนรุ่นหลังมองไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญที่จะสืบทอดต่อไป การละเล่นของเด็กไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรทั้งที่ให้คุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านภาษา ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ วรรณกรรมพื้นบ้านของไทย เป็นสิ่งที่มีความเก่าแก่และยังให้คุณค่าด้านความรู้เป็นคติสอนใจมาจนทุกวันนี้ สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันดำรงรักษาสิ่งเหล่านี้เอาไว้ เพราะปัจจุบันการรุกรานทางวัฒนธรรมอาจจะโดยจงใจหรือไม่จงใจเกิดขึ้นมากมายและตลอดเวลา

ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วในด้านการสื่อสาร การคมนาคม การติดต่อระหว่างกันและกัน แนวโน้มของวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์โลกต้องเปลี่ยนไปตามภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รูปแบบมาตรฐานของพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ซึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบบ้านเมืองและสังคมต่อไป ใ้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นสากลมากขึ้นทุกวัน นักเรียนได้เรียนรู้ รับรู้ และสัมผัสกับข้อมูลอันกระทบต่อการดำรงชีวิตของระบบการสื่อสาร ความรู้อย่างใหม่ จากนอกโรงเรียนมากกว่าในโรงเรียนหลายเท่า

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเนื้อหาค่านิยมวัฒนธรรมไทยตามประเด็นทั้ง 5 ประการ และเพิ่มประเด็นเรื่องคคิธรรมเข้าไปด้วย เนื่องจากคคิธรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจเป็นแนวทางปฏิบัติในค่านิยม จรรยาตาง ๆ การปลูกฝังให้เยาวชนของชาติประพฤติตนตามแนวของคคิธรรมและมีคคิธรรมเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ ย่อมทำให้จิตใจสูงขึ้นและมีแนวทางแห่งการดำเนินชีวิต ซึ่งมีความหมายไปแต่ในทางที่ดีงาม ทำให้ชีวิตมีคุณค่า เป็นลักษณะหนึ่งของวัฒนธรรมที่ควรปลูกฝังให้เยาวชนของชาติ เพื่อยึดมั่นเป็นหลักประพฤติปฏิบัติตนไปตามแนวทางอันเหมาะสมนั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมวัฒนธรรมไทยในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะ สัมพันธระกัมมัชยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว อาชีพ เทศกาลและพิธีการ การละเล่น วรรณกรรมพื้นบ้าน และคคิธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาค่านิยมวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ ระกัมมัชยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 เล่ม โดยวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมวัฒนธรรมไทย จากเรื่องที่มีอยู่ในหนังสือดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 50 เรื่อง
2. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะลักษณะเนื้อหาวัฒนธรรมไทย ในหัวข้อต่อไปนี้คือ
 - 2.1 ชีวิตครอบครัว
 - 2.2 อาชีพ

- 2.3 เทศกาลและพิธีการ
- 2.4 การละเล่น
- 2.5 วรรณกรรมพื้นบ้าน
- 2.6 คติธรรม

ข้อตกลงเบื้องต้น

เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมธรรม เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาที่ครอบคลุมเฉพาะทางค่านิยมธรรมของไทยเท่านั้น และเป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ที่เชื่อถือได้เพราะได้ผ่านการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิทางค่านิยมธรรมไทยแล้ว ในการวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยจะอาศัยความคิดรวบยอดที่มีอยู่ในเนื้อหาของหนังสือทุกครั้งที่อ่านพบเนื้อหา

คำจำกัดความ

การวิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะ เนื้อหาก่านิยมธรรมไทยในแต่ละเรื่อง ของหนังสือเรียนเพื่อพิจารณาว่ามีเนื้อหาค่านิยมธรรมไทยในหัวข้อชีวิตครอบครัว อาชีพ การละเล่น เทศกาล และพิธีการ วรรณกรรมพื้นบ้าน และคติธรรมหรือไม่

หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ หมายถึง หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 เล่ม ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้แก่

1. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ท 101 ท 102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2 ท 203 ท 204
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ท 305 ท 306
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะแสดงถึงความเจริญ งามองาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ คติธรรมอันดีของประชาชนและเป็นมรดก

ของสังคมที่ถ่ายทอดสู่คนรุ่นต่อ ๆ มา และมีการปรับปรุงศึกษาค้นสิ่งใหม่ ๆ เป็นการสร้างความเจริญใหม่ ๆ มากขึ้นเป็นสิ่งที่ได้มาด้วยการเรียนรู้ ในที่นี้หมายถึงวัฒนธรรมในหัวข้อเนื้อหาชีวิตครอบครัว อาชีพ การละเล่น เทศกาล และพิธีการ วรรณกรรมพื้นบ้าน และคหกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบและเข้าใจลักษณะเนื้อหาทางค่านิยมวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางวัฒนธรรมไทย ให้แก่ครู อาจารย์ เพื่อนำไปใช้ในการสอนภาษาไทย และเพื่อสืบต่อกเสริมสร้างวัฒนธรรมไทยให้แก่นักเรียน
3. เป็นแนวทางให้แก่ผู้เรียบเรียงและผู้ผลิตหนังสือเรียนภาษาไทย ให้นำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงหนังสือเรียนภาษาไทย และหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยให้มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป